

Limbažu vidusskola

Vēlētāju motivācija un līdzdalība vēlēšanās

Projekta darbs EPVS

Darba autore: Annija Petrušova, 12. a klase

Darba vadītāja: Daiga Rudzīte

2023

Limbaži

Saturs

Ievads	3
1. Vēlētāju aktivitātes datu analīze 1993-2022.....	5
1.1 Latvijas Saeimas vēlēšanu iedzīvotāju aktivitāte	5
1.2 Pašvaldību vēlēšanu iedzīvotāju aktivitāte	6
1.3 Eiropas Parlamenta vēlēšanu iedzīvotāju aktivitāte Latvijā.....	8
2. Pētījums par vēlētāju motivāciju piedalīties vēlēšanās	10
2.1 Pedagogi.....	10
2.2 Vecāki	11
2.3 Jaunieši.....	12
3. Aicinājums piedalīties vēlēšanās.....	15
4. Secinājumi	Error! Bookmark not defined.

Ievads

Vēlēšanas ir viens no pilsoniskās līdzdalības veidiem, kas ir ļoti nozīmīgs, pat noteicošs faktors jaunas valdības veidošanā, kas liek pamatus valdības stabilitātei. Vēlēšanu rezultāti nosaka, kādas koalīcijas ir vai nav iespējamās, kādi var būt politikas īstenošanas scenāriji.¹

Pēc Satversmes 101. panta ikvienam Latvijas pilsonim ir tiesības vēlēties un tikt ievēlētam. Es uzskatu, ka piedalīties vēlēšanās ir ļoti svarīgi, jo tā cilvēki var stiprināt demokrātisko iekārtu, kā arī nodrošināt tās pastāvēšanu, jo ikviena balss un viedoklis nes kopējo labumu, izvairoties no tā mēs zaudējam balsi lēmumos, kas izšķir, kādā valstī dzīvojam paši, gan mūsu pēcnācēji. Šī darba ietvaros vēlos uzsvērt tieši jauniešu aktivitāti vēlēšanās, jo arī es, kā daudzi no jauniešiem, 2022.gadā piedalījos Saeimas vēlēšanās pirmo reizi.

Neliels atskats uz vēlēšanām Latvijā, parlamentārās demokrātijas periodā 1920.-1934. Latvijā darbojās proporcionālā Saeimas vēlēšanu sistēma. Balsošana notika partiju un vēlēšanu apvienību kandidātu sarakstiem proporcionāli iedzīvotāju skaitam. Valsts bija sadalīta piecos vēlēšanu apgabalos: Rīgas, Vidzemes, Kurzemes, Zemgales un Latgales. Pastāvot proporcionālajai sistēmai, iedalījumam apgabalos nebija citas īpašas nozīmes kā vien vēsturiskā tradīcija, jo šie apgabali nebija administratīvas vienības, lai gan tiesu sistēma bija organizēta pēc tā paša principa. Ar nelielām izmaiņām toreizējā vēlēšanu sistēma funkcionēja arī mūsdienās. Viena deputāta ievēlēšanai vajadzēja 9000 - 10000 vēlētāju balsu.² Šajā laikā Latvijas politiskā vide bija sadalīta starp dažādām politiskajām partijām, tostarp Latvijas Sociāldemokrātiskās strādnieku partiju, Tautas Saskaņas partiju.

Līdz šim Latvijā ir notikušas 14 Saeimas vēlēšanas, taču ne vienmēr tās ir bijušas periodiskas. 1918. gada 18. novembrī tika proklamēta demokrātiska Latvijas valsts, kur suverēnā vara pieder Latvijas tautai, un demokrātiskas vēlēšanas bija viens no veidiem, kā tauta to īsteno. Pirmās Saeimas vēlēšanas Latvijā notika 7. un 8. oktobrī 1922. gadā. Atšķirībā no iepriekš notikušajām Satversmes Sapulces vēlēšanām netika sastādīti vēlētāju saraksti un vēlēties varēja ikviens Latvijas pilsonis, kas sasniedzis 21. gadu vecumu, uzrādot Latvijas pasi. Vēlētāju aktivitāte bija augsta un tāda tā saglabājās līdz pat 4. Saeimas vēlēšanām 1931. gada oktobrim.³

4. Saeima nostrādāja nepilnu sasaukuma termiņu Kārļa Ulmaņa apvērsuma dēļ, kas notika 1934. gadā. Tika apturēta Satversmes darbība, atlaista Saeima, ieviests kara stāvoklis, kā rezultātā valstī sāka pastāvēt autoritārais režīms, līdz 1940. gadā Latvijas valdība pieņēma PSRS ultimātu. Visās Baltijas valstīs bija sarīkotas parlamenta vēlēšanas, taču tās bija sarīkotas tā, lai tajās varētu balsot par vienu sarakstu – Latvijas Darba tautas bloka kandidātu sarakstu. Šajā sarakstā neko nedrīkstēja svītrot vai grozīt un netika ievērota vēlēšanu kārtība, līdz ar to tās nebija likumīgas un brīvas, vēlāk Latvija jau tika uzņemta Padomju Savienībā, kur augstākais valsts varas orgāns bija Augstākā padome, bet izpildvaru īstenoja Ministru padome. 70. un 80. gados, kad režīma divkosīgais raksturs atklājās arvien spilgtāk un pieauga neticība varas ideoloģijai, vēlēšanu procedūru vienkāršoja, pieļaujot vienam ģimenes loceklim nobalsot

¹ Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātes Politikas zinātnes nodaļa. Latvija 2020. Nākotnes izaicinājumi sabiedrībai un valstij. Rīga: Latvijas Universitāte, 2008. gads. 294 lpp. ISBN 978-9984-825-75-5

² Gunārs Kurlovičs, Andris Tomašūns. Latvijas vēsture vidusskolai II. Pasaules brīvo latviešu apvienība, 2000. gads, Zvaigzne ABC. 401 lpp. ISBN 9984-17-668-1

³ Guntars Laganovskis. Saeimas vēlēšanu 90 gadu vēsture: vēlmes, izvēle un pieredze. [tiešsaiste]. Pieejams: <https://lvportals.lv/norises/251682-saeimas-velesanu-90-gadu-vesture-velmes-izvele-un-pieredze-2012> [Skatīts 03.11.2022].

arī par pārējiem. Taču latviešu vidū kompartija nekad nebija populāra, pamatnācijas pārstāvji tajā bija mazākumā visā laikposmā no 1944. līdz 1990.gadam.⁴

1988. gadā radās iespēja Latvijas Tautas frontes dibināšanai, jo notika padomju režīma pārbūve, kas noņēma iepriekšējos nedemokrātiskos vēlēšanu ierobežojumus, kas ļāva turpināt virzību uz Latvijas valstiskās neatkarības atgūšanu. 1990.gada 18.martā notika Latvijas Republikas Augstākās padomes vēlēšanas, kurās pirmo reizi okupācijas periodā tika pieļauta vairāku politisko kustību kandidātu izvirzīšana, kas palīdzēja 1990. gada 4. maijā pieņemt deklarāciju par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu.

Darba mērķi

Darba mērķis ir noskaidrot iedzīvotāju, konkrēti jauniešu, motivāciju un līdzdalības aktivitātes samazināšanās iemeslus un cēloņus dažāda līmeņa vēlēšanās.

Darba uzdevumi

- Izpētīt pieejamo literatūru un datus par Eiropas Parlamenta, Saeimas un pašvaldību vēlēšanām;
- Veikt datu analīzi;
- Aptaujāt jauniešus par viņu motivāciju piedalīties vēlēšanās;
- Noskaidrot kādi faktori ietekmē vai kavē viņu izvēli balsot;
- Izstrādāt risinājumus un idejas vēlēšanu aktivitātes veicināšanai.

Hipotēze

Jauniešu līdzdalība vēlēšanās ir samazinājusies, jo partiju programmās prioritātes ir citas sabiedrību grupas, kā seniori, politiskās partijas nepievērš uzmanību sarunai ar jauniešiem.

Pētniecības metodes

Izmantotās pētniecības metodes ir: literatūras pētīšanas un salīdzinošā metode, lai izpētītu vēlēšanu situāciju dažādos laika posmos; anketēšana, lai noskaidrotu jauniešu viedokļus par vēlēšanām; datu apstrādes statistiskā metode, lai analizētu pētījumā iegūtos rezultātus; vizuālā metode, lai piedāvātu savu priekšvēlēšanu reklāmas ideju, kas uzrunātu jauniešus.

Izmantoto avotu un literatūras apskats

Lai veiktu šo darbu es izvēlējos pētīt informāciju no tādiem literatūras avotiem kā "Latvija 2020. Nākotnes izaicinājumi sabiedrībai un valstij", jo tajā iekļautos rakstus, par Latvijas nākotnei svarīgiem jautājumiem, situācijas analīzi, aktuālākajām tendencēm, veidojuši dažādu politikas jomu eksperti – doktoranti, virspasniedzēji, kuri darbojas vai darbojās LU Politikas zinātnes nodaļā. Autoru sastāvs atspoguļo gan nodaļas dažādu paaudžu skatījumu uz Latvijas nākotni, gan arī demonstrē galvenos pētnieciskos virzienus, kuros darbojas pasniedzēji un pētnieki, atsaucoties uz starptautisko konferenci "Baltijas nākotne" 2007. gadā, kurā tika apspriesti secinājumi, priekšlikumi un iespējamie Latvijas attīstības scenāriji līdz 2020. gadam. Lai salīdzinātu iegūto informāciju ar pašreizējo situāciju vēlēšanās izmantošu informāciju no

---

⁴ Guntars Laganovskis. Saeimas vēlēšanu 90 gadu vēsture: vēlmes, izvēle un pieredze. [tiešsaiste]. Pieejams: <https://lvportals.lv/norises/251682-saeimas-velesanu-90-gadu-vesture-velmes-izvele-un-pieredze-2012> [Skatīts 03.11.2022].

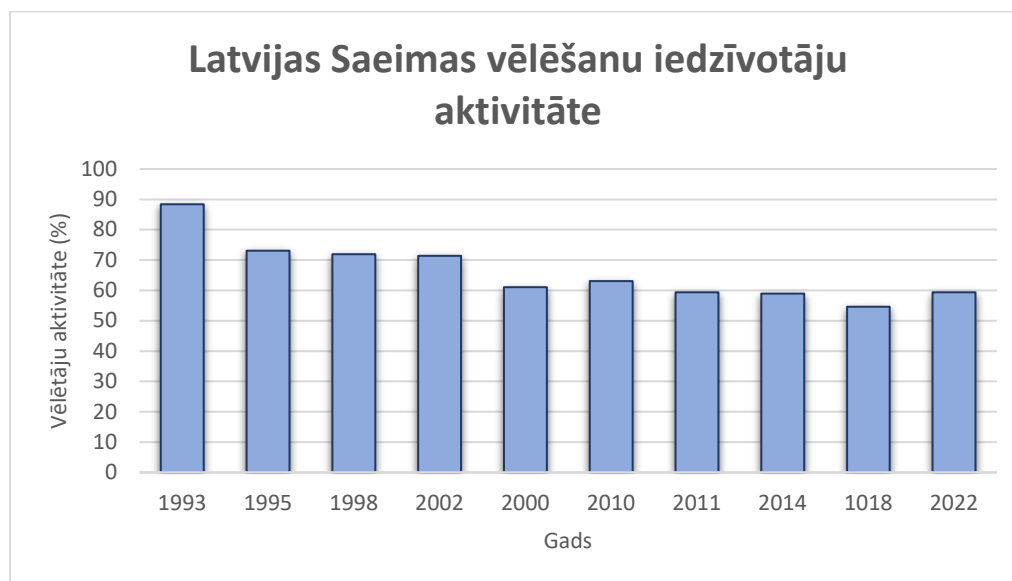
Latvijas Universitātes veidotā pētījuma (2022. gadā) "Vēlētāju aktivitātes samazināšanās cēloņu un to ietekmējošo faktoru izvērtējums", kurā pieejams pārskats par faktoriem, kas ietekmē dalību vēlēšanās; dažādu politiķu, kā Egila Levita, Jāņa Bordāna, Daniela Pavļuta, izteikumi par iedzīvotāju aktivitātes līmeni 2021. gada pašvaldību vēlēšanās un vēlēšanu datu analīze. Lai ievāktu nepieciešamos datus par iedzīvotāju aktivitāti vēlēšanās izmantoju tīmekļa vietni "www.cvk.lv", kurā ir publicēti un apkopoti visi Eiropas Parlamenta, Latvijas Saeimas un pašvaldību vēlēšanu rezultāti. Pētījumā izmantoju arī citus tematam atbilstošus avotus un literatūru, lai apkopotu pēc iespējas daudzveidīgāku nepieciešamo informāciju.

1. Vēlētāju aktivitātes datu analīze 1993-2022

1.1 Latvijas Saeimas vēlēšanu iedzīvotāju aktivitāte

1993. gadā jau atkal notika demokrātiskas 5. Saeimas vēlēšanas, kurās tika pazemināts vēlētāju minimālais vecums no 21 līdz 18 gadiem un ieviesta 4% barjera.

1995. gadā tika izstrādāts un pieņemts šobrīd spēkā esošais Saeimas vēlēšanu likums, ar kuru t. s. sliekšnis iekļūšanai Saeimā tika paaugstināts līdz 5%.⁵

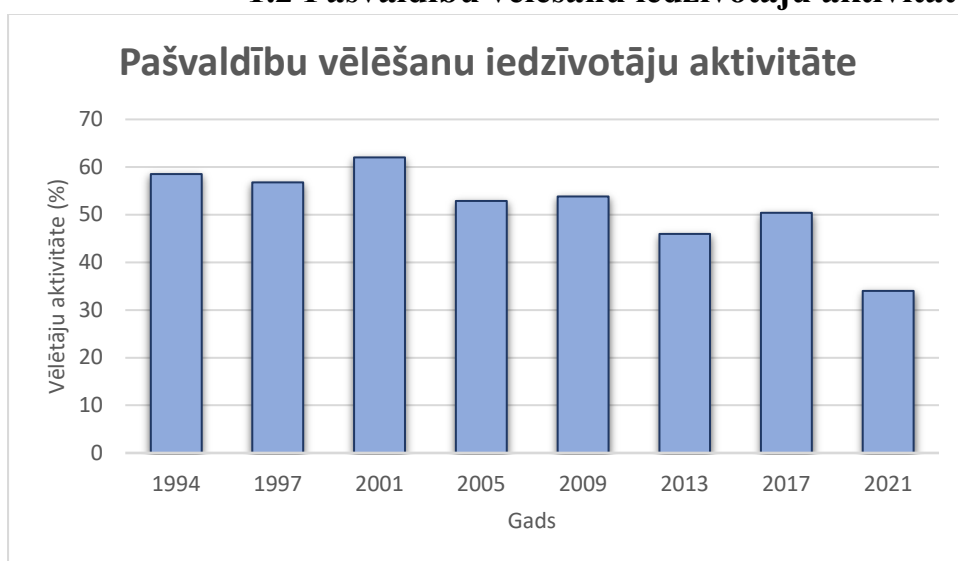

1.attēls. Latvijas Saeimas vēlēšanu iedzīvotāju aktivitāte.

1.attēlā redzama vēlētāju aktivitāte no 1993. – 2022.gadam. Visu periodu notiek vēlēšanu aktivitātes lejupslīde. Salīdzinot ar 1993. gadu, līdz šim brīdim, iedzīvotāju vēlēšanu aktivitāte ir samazinājusies par 29%, kas pielīdzināma vidēji 600 000 cilvēkiem.

⁵ <https://lvportals.lv/skaidrojumi/345159-veletaju-lidzdaliba-ietekme-partiju-izredzes-parvaret-5-un-2-barjeru-2022> [17.04.2023.].

1.2 Pašvaldību vēlēšanu iedzīvotāju aktivitāte

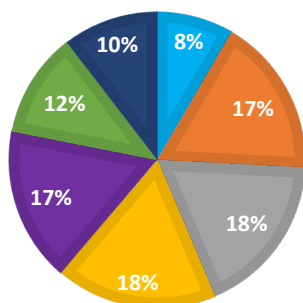
2.attēls. Pašvaldību vēlēšanu iedzīvotāju aktivitāte.

Pašvaldību vēlēšanās iedzīvotāju aktivitāte ir samazinājusies par 25% salīdzinot 2021. gadu ar 1994. gadu. Jo īpaši zema aktivitāte bija 2021. gadā, kurā piedalījās tikai 34% balsstiesīgo. Tas varētu liecināt gan par vēlētāju vienaldzību, veidot pašvaldību politiku, gan to, ka iedzīvotāji noguruši no pašvaldību kārtējās reformas. Vēlētāju aktivitātes rādītāji ir ļoti zemi, pašvaldības vadītājiem, amatpersonām jārada pārlicība, ka pašvaldības iedzīvotāju iesaiste ir būtiska un nepieciešama politikas daļa.

2021.gada pašvaldību vēlēšanās piedalījās 327 950 personas, kas veido nedaudz vairāk kā 34 procentus no kopējā balsstiesīgo skaita. Tas ir būtisks samazinājums salīdzinājumā ar iepriekš notikušajām pašvaldību vēlēšanām. Var novērot ne vien zemāku vēlētāju aktivitāti pašvaldību vēlēšanās kopš valsts neatkarības atjaunošanas, bet arī straujāku līdzdalības kritumu, salīdzinot ar vēlētāju aktivitāti iepriekšējās pašvaldību vēlēšanās.

BALSSSTIESĪGO PERSONU VECUMA STRUKTŪRA 2021. GADA PAŠVALDĪBU VĒLĒŠANĀS

■ 18-24 ■ 25-34 ■ 35-44 ■ 45-54 ■ 55-64 ■ 65-74 ■ 75+

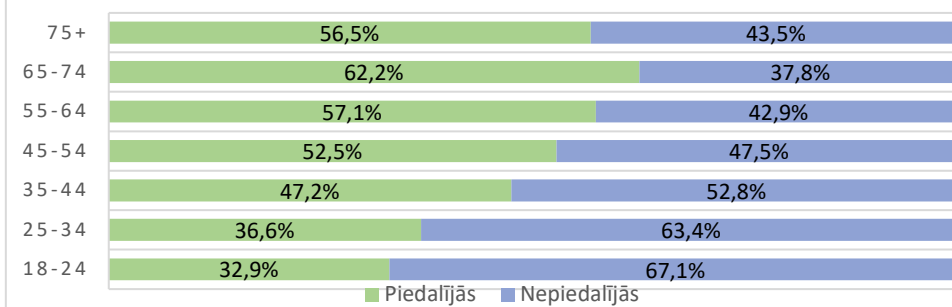

3.attēls. 2021. gada pašvaldību vēlēšanas dati Latvijā pēc vecuma

3.attēlā parādīta informācija, atbilstoši CVK sniegtajai informācijai 2021.gada pašvaldību vēlēšanās bija 964 339 balsstiesīgas personas, no kurām vēlēšanās piedalījās 327 950 personas jeb 34,01 procents.

Datos redzams, ka jaunieši 18-24 gadu vecumā, vēlēšanās piedalās tikai 8%. Iemesls varētu būt, ka šie jaunieši mācās ārpus dzīvesvietas, nav saistoša pašvaldības politika. Aktīvā darbaspēka vecuma grupas no 25 -64 gadiem, balso visaktīvāk, kopā sastādot 70 % no balsstiesīgām personām.

VĒLĒTĀJU LĪDZDALĪBA DAŽĀDĀS VECUMA GRUPĀS 2021. GADA PAŠVALDĪBU VĒLĒŠANĀS

4.attēls. Vēlētāju līdzdalība dažādās vecuma grupās 2021.gadā.

Visā Latvijā apkopotie dati apstiprina vairākās pilsoņu aptaujās fiksēto – vecāka gadagājuma cilvēki biežāk piedalās dažādās vēlēšanās. Tikai trešdaļa pilsoņu vecumā no 18 līdz 24 gadiem piedalījās 2021.gada pašvaldību vēlēšanās, savukārt vecumā no 65 līdz 74 gadiem pilsoņi bijuši visaktīvākie un balsotāju īpatsvars tuvojas divām trešdaļām.

1.3 Eiropas Parlamenta vēlēšanu iedzīvotāju aktivitāte Latvijā

5.attēls. Eiropas Parlamenta vēlēšanu iedzīvotāju aktivitāte Latvijā.

Latvija 2004.gada 1.janvārī bija iestājusies Eiropas Savienībā. 2004.gada 12.jūnijā Latvijā pirmo reizi notika Eiropas Parlamenta (EP) vēlēšanas. EP vēlēšanās Latvijā piedalījās 577879 jeb 41,34% vēlētāju. EP vēlēšanām Latvijā deputātu kandidātu sarakstus bija iesniegušas 16 partijas un partiju apvienības.⁶

Pozitīvu rezultātu, iespējams deva tas, ka notika divu līmeņu vēlēšanas tika apvienotas vienā reizē. 2009.gada 6.jūnijā Latvijā notika Eiropas Parlamenta (EP) un pašvaldību vēlēšanas. Pašvaldību vēlēšanas notika 118 vēlēšanu apgabalos, kuru robežas atbilst 109 novadu un 9 republikas pilsētu robežām. Savukārt EP vēlēšanās Latvija bija viens vēlēšanu apgabals.⁷

⁶ <https://www.cvk.lv/lv/2004-gada-velesanas> [skatīts17.04.2023.]

⁷ <https://www.cvk.lv/lv/2009-gada-velesanas> [skatīts17.04.2023.]

2014.gada 24.maijā Latvijā notika kārtējās Eiropas Parlamenta vēlēšanas, kurās Latvijas pārstāvībai Eiropas Parlamentā bija jāievēl astoņi deputāti. Šajās vēlēšanās Latvija bija viens vēlēšanu apgabals.Eiropas Parlamenta vēlēšanu Latvijā oficiālos rezultātus Centrālā vēlēšanu komisija apstiprināja 2014.gada 30.maijā. Atbilstoši tiem Eiropas Parlamenta vēlēšanās Latvijā bija piedalījušies 445225 jeb 30,24 procenti vēlētāju.⁸

2019. gada 25. maijā, notika kārtējās Eiropas Parlamenta vēlēšanas, kurās Latvijas pārstāvībai Eiropas Parlamentā bija jāievēl astoņi deputāti. Eiropas Parlamenta vēlēšanās darbojās 1000 vēlēšanu iecirkņu, no tiem pirmo reizi EP vēlēšanās bija izveidoti arī 44 vēlēšanu iecirkņi 38 ārvalstīs, kā arī divi īpašie vēlēšanu iecirkņi – Rīgas ieslodzījumu vietu vēlēšanu iecirknis un vēlēšanu iecirknis balsošanai pa pastu.Eiropas Parlamenta vēlēšanās piedalījās 474 390 jeb 33,5 procenti balsstiesīgo pilsoņu, no tiem ārvalstīs – 2 955 jeb 91,3 procenti no vēlētāju sarakstos ārvalstīs reģistrēto vēlētāju skaita. Salīdzinot ar 2014. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanām, vēlētāju aktivitāte pieaugusi par 3,3 procentpunktiem.⁹

---

⁸ <https://www.cvk.lv/lv/2014-gada-velesanas>

⁹ <https://www.cvk.lv/lv/eiropas-parlamenta-velesanas-2019>

2. Pētījums par vēlētāju motivāciju piedalīties vēlēšanās

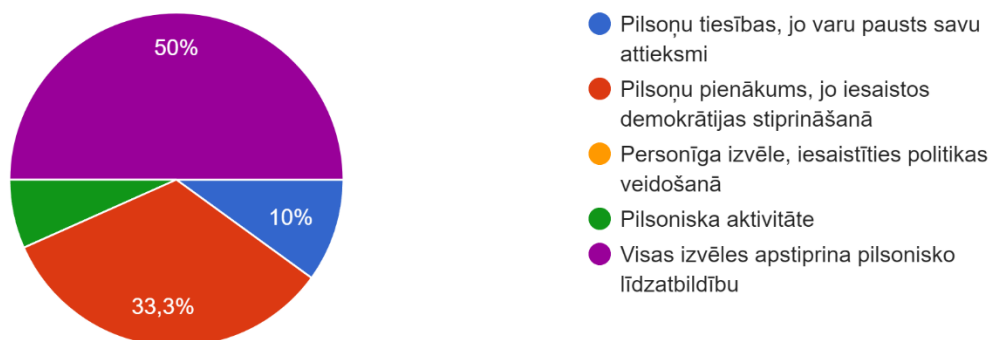
Pētījumā par viedokļa noskaidrošanu tiek izmantotas trīs fokusa grupas – Limbažu vidusskolas skolotāji, skolēnu vecāki, jaunieši, vecumā no 16 -19 gadu vecumam.

2.1 Pedagogi

Lielākā daļa pedagogu kā arī vecāku uzskata, ka piedalīties vēlēšanu procesā ir gan pilsoņu tiesības, pienākums, personīgā izvēlē gan kā pilsoniskās aktivitātes veids, kas ir atkarīgs no katra indivīda uzskatiem.

Piedalīties vēlēšanu procesā ir :

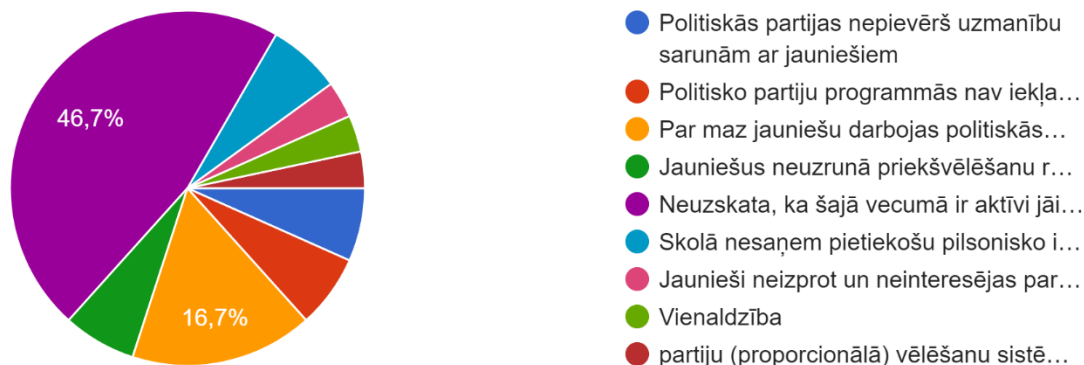
30 atbildes

47% pedagogu atzīmēja, ka jauniešu aktivitāte ir zema, jo jaunieši neuzskata, ka šajā vecumā ir aktīvi jāiesaistās politikas veidošanā. To iespējams veicināt jauniešus skolā vairāk iesaistot lēmumu pieņemšanā, kā arī sarunas ar politiķiem un jauniešu politiķu pieredzes stāsti sociālajos tīklos.

Jūsaprāt, kāpēc 18 -24 gadus vecu jauniešu vēlēšanu aktivitāte ir zema?

30 atbildes

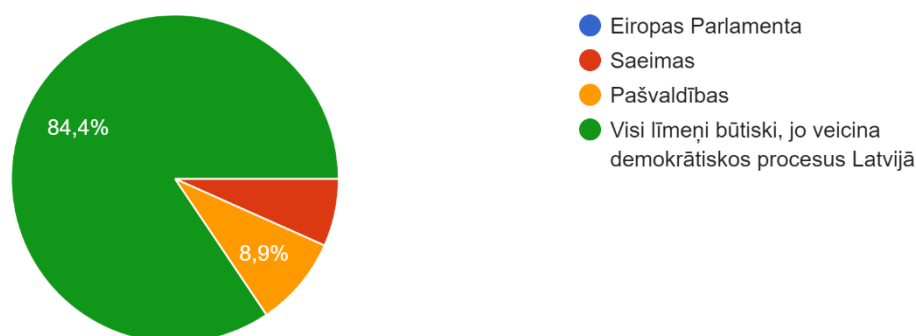

2.2 Vecāki

Lielākā daļa vecāku piedalās visu līmeņu vēlēšanās - pašvaldību, saeimas un Eiropas Parlamenta vēlēšanās, arī viedoklis par jauniešu aktivitāti vēlēšanās sakrīt ar pedagogu viedokli, taču pastāvēja arī viedokļi, ka būtiska ir ģimenes attieksme pret politiku un ka patriotisms sākās ģimenē un tiek izkopts skolā.

Kura līmeņa vēlēšanas ir būtiskākas?

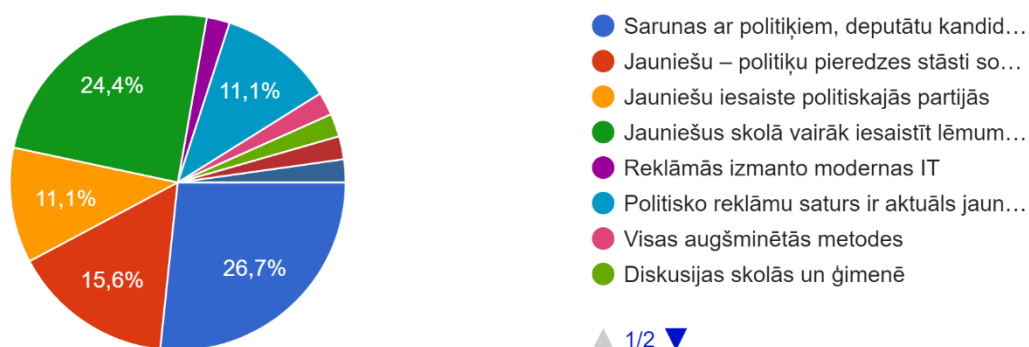
45 atbildes

Jauniešu līdzdalību vēlēšanās veicinātu diskusijas ģimenē un skolā, kā arī kā variants tika piedāvāts ieviest regulāras vēlēšanas skolās par dažādām lietām, kas iemācītu jauniešus vēlēties.

Jūsaprāt, kādas metodes veicinātu jauniešus līdzdalību vēlēšanās?

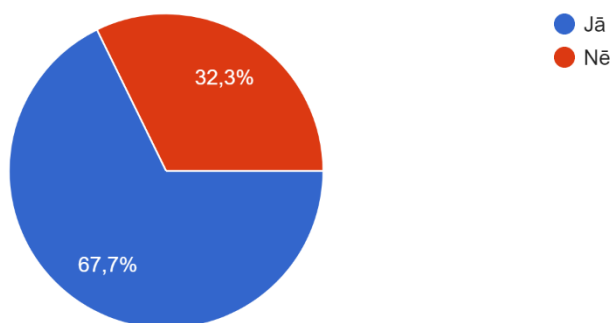
45 atbildes

2.3 Jaunieši

Ja 2024.gada maijā Tev būs 18 gadi, vai piedalīsies Eiroparlamenta vēlēšanās?

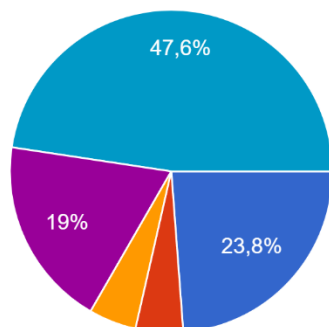
31 atbilde

67,7% jauniešu atzīmēja, ka 2024. gadā piedalīsies Eiroparlamenta vēlēšanās kā galveno iemeslu minot to, ka viņi vēlas iesaistīties politikas veidošanā un paust savu attieksmi, kā arī svarīga ir izglītība gan skolā gan augstskolā.

Ja atbildēji "Jā", kāds ir galvenais iemesls kāpēc piedalīsies vēlēšanās?

21 atbilde

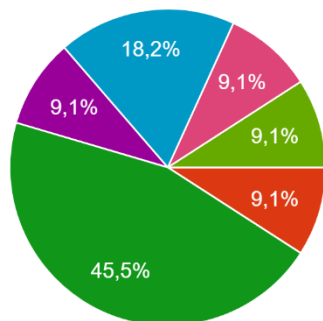

- Man ir svarīga izglītība gan skolā, gan augstskolā
- Man ir svarīgi atrast labu darbu
- Man ir svarīga mana un tuvinieku veselība
- Man ir svarīga zaļa un droša dzīves vide
- Man ir svarīgi pildīt pilsoņa pienākumu
- Vēlos iesaistīties politikas veidošanā un paust savu attieksmi

32.3% jauniešu, kas atzīmēja, ka šajās vēlēšanās nepiedalīsies, kā galveno iemeslu minēja, ka viņus neuzrunā priekšvēlēšanu reklāma.

Ja atbildēji "Nē", kāds ir galvenais iemesls kāpēc nepiedalīsies vēlēšanās?

11 atbildes

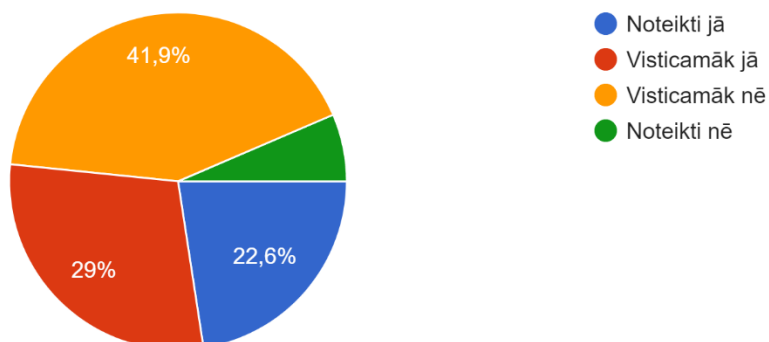

- Politiskās partijas nepievērš uzmanību sarunām ar jauniešiem
- Politisko partiju programmās nav iekļauti jaunatni saistoši jautājumi
- Par maz jauniešu darbojas politiskās...
- Mani neuzrunā priekšvēlēšanu reklāma
- Neuzskatu, ka šajā vecumā ir aktīvi jā...
- Skolā nesaņemu pietiekošu pilsonisko...
- Neesmu sasniegusi vecumu

40% jauniešu uzskata, ka viņu balss visticamāk nevar ietekmēt politikas iznākumu, taču 35% uzskata, ka viņu balss varētu ietekmēt politiķu izvēli pievērst uzmanību jauniešu vajadzībām un problēmām.

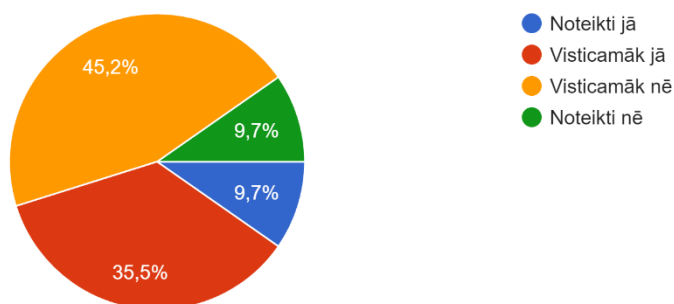
Vai uzskati, ka Tava balss varētu ietekmēt politikas iznākumu?

31 atbilde

Vai uzskati, ka Tava balss varētu ietekmēt politiķu izvēli pievērst uzmanību jauniešu vajadzībām un problēmām?

31 atbilde

Var secināt, ka jo vairāk balstiesīgo pārstāvētu šo vecuma grupu, jo lielāka ietekme būtu politikas iznākumā un veicinātu pozitīvas pārmaiņas sabiedrībā.

3. Aicinājums piedalīties vēlēšanās

Izveidoju infografiku, kurā ietverta informācija no dažādiem aspektiem, kas rosinātu jauniešu domāt un pieņemt lēmumu par līdzdalību dažādu līmeņu vēlēšanās, šobrīd visaktuālāk aicināt piedalīties Eiropas Parlamenta vēlēšanās 2024.gada maijā.

 EIROPAS PARLAMENTA VĒLĒŠANAS
2024

TU TAGAD VARI BALSOT

APSVEICAM

18!

STIPRINI DEMOKRĀTIJU LATVIJĀ UN EIROPĀ!

TAVA BALSS NOTEIKS KĀDĀ...

PAŠVALDĪBĀ

VALSTĪ

EIROPĀ

...DZĪVOSI

JA TEV IR SVARĪGA:

Izglītība

Darba iespējas

Draudzīga sabiedrība

NĀC VĒLĒT!

Informācijas avoti

1. http://petijumi.mk.gov.lv/sites/default/files/title_file/Veletaju%20lidzdalibas%20petijums%20LU_PETIJUMS.pdf [skatīts 15.11.2022.]
2. <https://www.tiesibsargs.lv/resource/2022-pilsoniska-lidzdaliba/>
3. <https://lvportals.lv/norises/299591-veletaju-aktivitate-kritas-petijuma-censas-noskaidrot-kadi-tam-ir-ienesli-2018> [skatīts 17.10.2022.]
4. <https://www.lsm.lv/raksts/zinas/latvija/veletaju-aktivitate-lidz-pulksten-2000-nobalsojusi-vismaz-5642-balsstiesigo-pilsonu.a475808/> par 14. Vēlēšanām - 59,41% pieaudzis
5. <https://www.diena.lv/raksts/latvija/zinas/veletaju-aktivitate-14.saeimas-velesanas-5942-14287237> 13. Vēlēšanas vismazāk apmeklētās vēlēšanas atjaunotās Latvijas vēsturē
6. <https://lvportals.lv/norises/251682-saeimas-velesanu-90-gadu-vesture-velmes-izvele-un-pieredze-2012>
7. <https://www.la.lv/si-diena-vesture-297>
8. <https://www.uzdevumi.lv/p/zinatniski-petnieciskie-darbi/10-12-klase/skolenu-zinatniski-petnieciskie-darbi-zpd-9755/re-3c329c66-7ac8-4d7e-aba0-ce85847923ad>
9. Latvijas Republikas tiesībsargs. 2022. gads. Tavās rokās – pasauli kustināt! Pilsoniskās līdzdalības formas un piemēri. [tiešsaiste]. [Skatīts 15.11.2022]. Pieejams: <https://www.tiesibsargs.lv/resource/2022-pilsoniska-lidzdaliba/>